

Vlaanderen
is ondernemen

LANDBOUW (LA)-trajecten

HANDLEIDING

Versie: juli 2019

BASISKENMERKEN PROGRAMMA LA-TRAJECTEN

De doelstelling van LA-trajecten is om vanuit een concrete probleemstelling of vraaggedreven opportuniteit van een collectief van ondernemingen uit de primaire sector, innovatieve oplossingen aan te bieden die op relatief korte termijn toegepast worden en resulteren in zichtbare veranderingen met een duidelijke (economische) meerwaarde voor de ruime doelgroep.

Samenwerking met ondernemingen uit de toeleverings- en/of verwerkende industrie wordt aangemoedigd. Verschillende vormen van samenwerking/interactie zijn hierbij mogelijk: onderaanneming, het opzetten van een gemeenschappelijk project met één of een beperkt aantal ondernemingen, alsook het creëren van een spillover effect naar ondernemingen in de agrovoedingsketen. De finaliteit van een LA-traject moet evenwel steeds gericht zijn op het duurzamer en competitiever maken van de land- en tuinbouwsector.

LA-trajecten worden gekenmerkt door een geïntegreerde aanpak van kennisverwerving tot kennisoverdracht en het concreet toepassen van die kennis bij de doelgroepondernemingen. Het werkplan wordt modulair samengesteld, men kiest de activiteiten in functie van de behoeften/noden. Daarbij dient gestreefd te worden naar een sterke betrokkenheid van ondernemingen/organisaties uit de doelgroep, zowel bij de voorbereiding van een projectaanvraag, als tijdens de uitvoering van het traject en de realisatie van de doelstellingen. Om de interactie met de doelgroep te stimuleren dient een functionele begeleidingsgroep opgericht te worden, die representatief is voor de uiteindelijke doelgroep.

Een projectaanvraag voor een LA-traject wordt ingediend door de kennisinstellingen (universiteiten, hogescholen, onderzoeksorganisaties of erkende praktijkcentra). De volledige projectduur bedraagt in principe 4 jaar, maar kan een looptijd hebben van minimaal 2 tot maximaal 6 jaar, met een tussentijdse evaluatie om de 2 jaar. Het subsidiepercentage bedraagt 90% van de aanvaarde projectkosten. De cofinanciering van de resterende 10% van het budget gebeurt via bijdragen van de doelgroepondernemingen.

Jaarlijks wordt een oproep gelanceerd voor de indiening van projectvoorstellen.

Inhoud

1. Situering	4
1.1 Belangrijkste kenmerken	4
1.2 Situering t.o.v. andere projecttypes	5
2. Kenmerken	7
2.1 Aanvragers, uitvoerders en onderaannemers	7
2.2 Activiteiten	7
2.3 Interactie met de doelgroep	8
2.4 Ruimere meerwaarde en aansluiting bij beleidsprioriteiten	9
2.5 Projectduur/omvang, begroting, subsidie en cofinanciering	9
2.6 Gebruik van de projectresultaten	11
3. Algemene aspecten van de projectaanvraag	12
3.1 Infosessies en voorbespreking	12
3.2 Indienen aanvraag	12
3.3 Ontvangst en ontvankelijkheid	13
3.4 Evaluatieprocedure	13
3.5 Evaluatiecriteria	14
3.6 Na de beslissing	16
3.7 Geheimhouding	17
4. Uitvoering en opvolging	18
4.1 Overeenkomst(en)	18
4.2 Projectopvolging en monitoring	18
5. Bijlagen	20
5.1 Definities en begrippen	20
5.2 Samenwerking met ondernemingen uit de agrovoedingsketen (indien van toepassing)	21

1. Situering

Deze handleiding is bestemd voor de indieners van 'LANDBOUW (LA)-trajecten'.

Volgende documenten zijn van belang voor de indiening van een projectaanvraag en zijn terug te vinden op de subpagina 'aanvraagprocedure' en/of 'vervolgstappen' van de website: www.vlaio.be/la-trajecten:

- oproepdocument: specifieke modaliteiten en de timing van de openstaande oproep;
- aanvraagtemplate: voor de aanvraag zelf. U bent vrij om deze template te gebruiken of een eigen lay-out indien gewenst. De volgorde en inhoud van de vragen/rubrieken en de vooropgestelde schema's en tabellen moeten strikt gevolgd worden;
- aanvaardbare kosten in Innovatiesteun projecten (kostenmodel) en de bijhorende Excel template (verplichte template) om de projectbegroting op te stellen;
- Verklaring van Organisatie voor Onderzoek en Kennisverspreiding (verplichte template);
- type afspraken met de begeleidingsgroep: reglement van orde.

De indiening zelf gebeurt via het onlineplatform voor LA-trajecten (www.vlaio.be/la-trajecten).

1.1 Belangrijkste kenmerken

De doelstelling van LA-trajecten is om vanuit een concrete probleemstelling of vraaggedreven opportuniteit van een collectief van ondernemingen, innovatieve oplossingen aan te bieden die op relatief korte termijn toegepast worden en resulteren in zichtbare veranderingen met een duidelijke (economische) meerwaarde voor de ruime doelgroep.

De doelgroep van de LA-trajecten zijn in eerste instantie de land- en tuinbouwondernemingen uit de primaire sector. Veel van deze ondernemingen beschikken niet over voldoende eigen middelen of de capaciteit om zelf innovatieve oplossingen te gaan initiëren en ontwikkelen. Collectieve vormen van kennisverwerving en kennisoverdracht zijn bijgevolg een belangrijk gegeven voor de primaire sector om te innoveren op bedrijfsniveau.

De beoogde innovaties moeten voldoende concreet, toepasbaar en vernieuwend zijn voor de doelgroep. Het traject dient vooruit te lopen op wat momenteel op de markt beschikbaar is of zal komen (geen 'me-too' project) en leidt eventueel tot doorbraakmogelijkheden voor de doelgroepondernemingen. Er wordt een duidelijke kennis- of competentieverhoging verwacht, bij een voldoende ruime groep van ondernemingen, die reeds binnen de projectduur de aanzet vormt tot een zichtbaar veranderingstraject.

Samenwerking met ondernemingen uit de toeleverings- en/of de verwerkende industrie (agrovoedingsketen) wordt aangemoedigd. Verschillende vormen van samenwerking/interactie zijn hierbij mogelijk: onderaanneming, het opzetten van een gemeenschappelijk project met één of een beperkt aantal van ondernemingen, alsook het verder ontwikkelen van nuttige kennis/technologie die volgt uit een LA-traject. De finaliteit van een LA-traject moet evenwel steeds gericht zijn op het duurzamer en competitiever maken van de primaire land- en tuinbouwsector.

Kenmerkend voor LA-trajecten is dat het volledige traject van kennisverwerving tot kennisoverdracht en het concreet toepassen van die kennis bij de doelgroepondernemingen geïntegreerd wordt in één project. Het werkprogramma wordt modulair samengesteld in functie van de behoeften/noden. De aanvrager dient in samenspraak met de ondernemingen/organisaties uit de doelgroep de omvang en de volgorde van de afzonderlijke activiteiten te bepalen.

Het is belangrijk dat het uitvoerend projectconsortium beschikt over een goede mix van competenties en expertise om de verschillende activiteiten van kennisverwerving tot kennisgebruik af te dekken. Het verwerven van kennis speelt een belangrijke rol, maar dient steeds in functie te staan van het ingang doen

vinden van de projectresultaten bij de ondernemingen uit de primaire sector. In functie van de specifieke noden kan de kennis/technologie hiervoor zelf ontwikkeld worden, dan wel kan eigen en/of elders reeds ontwikkelde kennis/technologie aangewend worden.

In de loop van het project dient de ontwikkelde kennis verspreid te worden naar de brede doelgroep. Daarnaast wordt verwacht dat acties ondernomen worden die reeds tijdens de projectduur leiden tot concrete innovaties/toepassingen bij de ondernemingen. Een sterke betrokkenheid van individuele ondernemingen (als pilootondernemingen/casestudies) en sector- en beroepsorganisaties (sensibiliseren van de ondernemingen, inclusief platform- en netwerking) kan bijdragen tot het welslagen van een LA-traject.

Er dient een duidelijk plan van aanpak voor een ruime verspreiding van de kennis en valorisatie van de resultaten voorgelegd te worden. Voor het opvolgen van het verloop/succes van het project moet een beperkte set van relevante indicatoren en bijhorende streefcijfers opgesteld worden. De belangrijkste succesindicatoren (KPI's) van een LA-traject zijn:

- het aantal ondernemingen waar een specifieke innovatie/verandering opgestart wordt binnen de projectduur;
- het aantal innovaties bij de doelgroepondernemingen (aantal implementaties, lanceringen, ontwikkelingen of gebruik van (ver)nieuw(d)e producten, processen of diensten);
- het aantal bedrijfsspecifieke vervolgtrajecten.

Een goede interactie met de doelgroepondernemingen bij de voorbereiding, tijdens de uitvoering en na afloop van het project is essentieel voor het welslagen van een LA-traject. Om de interactie met de doelgroep te stimuleren dient een functionele begeleidingsgroep opgericht te worden. Deze moet een goede afspiegeling zijn van de brede doelgroep en dient te waken over de realisatie van de doelstellingen.

De nadruk wordt gelegd op projecten met voldoende schaalgrootte, kritische massa en ambitieniveau. Een LA-traject duurt typisch 4 jaar, hoewel kortere (min. 2 jaar) of langere trajecten (max. 6 jaar) mogelijk zijn. De omvang van het traject moet in relatie staan tot de omvang van de doelgroep en de vooropgestelde doelstellingen. De LA-trajecten worden voor 90% gefinancierd door de Vlaamse overheid. Voor de invulling van de overige 10% dient een sluitend cofinancieringsplan voorgelegd te worden waaruit het commitment van de effectieve doelgroep moet blijken.

1.2 Situering t.o.v. andere projecttypes

De LA-trajecten onderscheiden zich van andere projecttypes door de mogelijkheid om het volledige traject van kennisverwerving tot het concreet toepassen van kennis te ondersteunen in één project, een sterke nadruk op het collectief en vraaggedreven karakter, en het realiseren van concrete innovaties/veranderingen bij ondernemingen uit de land- en tuinbouwsector in Vlaanderen.

Het belangrijkste verschil met projecten binnen de programma's TETRA of COOCK is de mogelijkheid om het volledige traject van kennisverwerving tot kennisgebruik te ondersteunen. LA-trajecten dienen geen specifieke meerwaarde te hebben voor de onderwijsopdracht van de hogescholen. Projecten die gericht zijn op het aanzetten tot innovaties in land- en tuinbouw zijn niet-steunbaar binnen de programma's TETRA en COOCK.

LA-trajecten onderscheiden zich van projecten binnen de bedrijfssteunregeling door de collectieve dimensie van de projecten. De projectresultaten moeten toegankelijk zijn voor -en zo breed mogelijk verspreid worden naar- zoveel mogelijk ondernemingen binnen het beoogde bedrijfssegment (open karakter). Dit in tegenstelling tot de bedrijfsprojecten waar de toegang tot de projectresultaten in principe beperkt blijft tot de deelnemende ondernemingen.

Om in aanmerking te komen voor steun binnen de LA-trajecten moet tegelijk aan elk van volgende voorwaarden voldaan zijn:

- de vraag dient uit te gaan van ondernemingen/organisaties uit de primaire sector die actief betrokken werden bij de voorbereiding van de projectaanvraag;
- er moet een duidelijke kennisoverdracht zijn naar de primaire sector, met concrete aanwending van de ontwikkelde kennis op land- en tuinbouwondernemingen binnen de projectduur;
- de projectresultaten moeten primair een belangrijk (economisch) voordeel opleveren voor de land- en tuinbouwsector.

Meer informatie over bovenstaande programma's vindt u op onze website.

2. Kenmerken

2.1 Aanvragers, uitvoerders en onderaannemers

Aanvragers/Uitvoerders

Een LA-traject kan enkel aangevraagd worden door een Vlaamse instelling van hoger onderwijs, een onderzoeksorganisatie¹ of een praktijkcentrum, voor zover deze laatste daartoe door de Vlaamse overheid erkend is. Zij kunnen zelfstandig als projectaanvrager optreden of in een samenwerkingsverband. De hoofdaanvrager vormt samen met de medeaanvrager(s) een projectconsortium. Er wordt een samenwerkingsovereenkomst opgemaakt die de onderlinge afspraken regelt.

Naargelang de aard van de activiteiten (kenniscreatie/-verwerving, kennisverspreiding en toepassen van kennis bij ondernemingen), die voorzien worden in het LA-traject, dienen de uitvoerders over de juiste competentie/expertise te beschikken.

Er zijn diverse vormen van samenwerking/interactie met ondernemingen uit de agrovoedingsketen mogelijk. De praktische modaliteiten worden toegelicht in de bijlage.

Onderaanneming

De aanvrager(s) kunnen beroep doen op onderaannemers² om specifieke competentie/expertise in te brengen in het project (specifieke diensten, analyses/testen, softwareontwikkeling, IE- en marktonderzoek,...). Een onderaannemer ontleent de facto geen rechten uit het project.

Bij de evaluatie van een LA-traject zal de relevantie en noodzaak van de onderaanneming(en) nagegaan worden. Vermits LA-trajecten oplossingen beogen die niet zonder meer beschikbaar zijn op de markt (innovatief karakter), zijn trajecten die quasi volledig via onderaanneming zouden (kunnen) uitbesteed worden, niet-steunbaar.

Wanneer beroep gedaan wordt op onderaannemers, dient men na te gaan of men al dan niet de regels van openbare aanbesteding moet volgen (zie toelichtingsdocument op de website). Voor elke onderaanneming vanaf 8.500 EUR dient een offerte ingesloten te worden bij de bijlagen van de aanvraag.

Niet-Vlaamse partner(s)

Indien dit bijdraagt tot de efficiëntie van de uitvoering van een LA-traject kunnen niet-Vlaamse partners ingeschakeld worden. De relevantie hiervan dient aangetoond te worden.

Niet-Vlaamse partners kunnen enkel optreden als onderaannemer.

2.2 Activiteiten

De activiteiten met betrekking tot de invulling van de LA-trajecten zijn van uiteenlopende aard naargelang de concrete probleemstelling/uitdaging van het project. Kenmerkend voor LA-trajecten is een geïntegreerde aanpak, waarbij alle activiteiten gaande van kennisverwerving tot kennisgebruik in aanmerking komen,

¹ Om als (mede)aanvrager van een LA-traject te kunnen optreden, moet een organisatie voldoen aan de definitie van onderzoeksorganisatie zoals gesteld in de Kaderregeling betreffende staatssteun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie (2014/C 198/01 van 27 juni 2014). Zie bijlagen.

² Inkopen van commercieel beschikbare diensten tegen vergoeding.

Ook sector/beroepsorganisaties uit de primaire sector kunnen via onderaanneming ingeschakeld worden in het project voor het uitvoeren van bepaalde taken (bv. voor het sensibiliseren van de doelgroep ondernemingen, platform- en netwerking,...).

zolang deze activiteiten bijdragen aan innovatieve oplossingen en zichtbare veranderingen bij de doelgroepondernemingen.

Een LA-traject wordt modulair samengesteld, men kiest de activiteiten in functie van de behoeften/noden. Activiteiten zoals sensibilisering, kennisopbouw, bundelen en vertalen van kennis, kennisverspreiding, platform- en netwerking, en aanzet tot concrete innovaties/veranderingen bij de doelgroepondernemingen kunnen aan bod komen, en kunnen afhankelijk van de noden parallel (of lineair) uitgevoerd worden. Er dient sterk over gewaakt te worden dat er voldoende onderlinge samenhang bestaat tussen de activiteiten. Het verwerven van kennis dient steeds in functie te staan van het concreet toepassen van die kennis bij de doelgroepondernemingen. In functie van de specifieke noden kan de kennis/technologie hiervoor zelf ontwikkeld worden dan wel kan eerder en/of in het buitenland ontwikkelde (geavanceerde) kennis/technologie aangewend worden.

LA-trajecten beogen concrete innovaties/veranderingen bij een zo ruim mogelijke groep van ondernemingen. Valorisatie houdt in dat de ontwikkelde kennis bij voorkeur reeds tijdens het traject effectief gebruikt wordt door de ondernemingen en/of organisaties uit de doelgroep. De projectaanvraag moet een duidelijke omschrijving bevatten van de voorziene activiteiten op vlak van kennisverspreiding en valorisatie van de resultaten. Er moet daarbij een focus zijn op die activiteiten die het meest kans bieden op concrete innovaties/veranderingen bij de doelgroep. De belangrijkste vorm van kennisborging bij een LA-traject is de toepassing van die kennis bij de doelgroep binnen de projectduur. Het is echter mogelijk dat bepaalde kennis niet direct kan toegepast worden of aanleiding geeft tot een 'spillover effect'. In dat geval beschrijft men de wijze van kennisborging, en eventuele (beperkte) activiteiten van kennisverspreiding/overdracht, na afloop van het traject, eveneens in de projectaanvraag.

2.3 Interactie met de doelgroep

Een programma waarbij basiskennmerken zoals vraaggedreven, collectief karakter, en focus op concrete toepassingen en veranderingen centraal staan, vereist een goede interactie met de doelgroepondernemingen. De doelgroep dient actief betrokken te worden bij de voorbereiding van nieuwe projectvoorstellen, bij de aansturing en uitvoering van het project, en bij de kennisdoorstroming en valorisatie van de projectresultaten.

De betrokkenheid van de doelgroepondernemingen maakt deel uit van de evaluatie van een projectaanvraag. De aanvragers dienen aan te geven op welke manier de ondernemingen uit de doelgroep betrokken werden bij de voorbereiding en de opmaak van een projectaanvraag. Daarnaast dient aangegeven te worden op welke manier er met deze ondernemingen geïnterageerd zal worden tijdens de uitvoering van het project (organisatie en frequentie van interactiemomenten, rol van de ondernemingen, afspraken met de ondernemingen, enz.).

Het betrekken van ondernemingen gebeurt via de oprichting van een functionele begeleidingsgroep, die bestaat uit een representatieve vertegenwoordiging van de doelgroep en die op regelmatige tijdstippen samenkomt. De begeleidingsgroep bewaakt de realisatie van de projectdoelstellingen, in het bijzonder het genereren van zichtbare veranderingen bij de doelgroep. Zij fungeert ook als klankbord voor (bijkomende) mogelijkheden van economische en eventueel ook maatschappelijke valorisatie van de projectresultaten. De interactie met de doelgroep in het kader van LA-trajecten overstijgt de werking van bestaande technische comités of werkgroepen, en de frequentie ervan dient aangepast te zijn aan de opzet van het project en de projectdoelstellingen. De projectadviseur wordt hierbij als waarnemer uitgenodigd. Belangrijke afspraken met de doelgroepondernemingen worden geregeld in een door alle betrokkenen ondertekend document (reglement van orde). Agentschap Innoveren & Ondernemen stelt hiervoor een template ter beschikking. De eerste vergadering met de leden van de begeleidingsgroep dient plaats te vinden binnen de 6 maanden na de startdatum van het project.

2.4 Ruimere meerwaarde en aansluiting bij beleidsprioriteiten

LA-trajecten die een substantiële bijdrage leveren tot duurzame ontwikkeling kunnen een prioriteitsstelling in de selectie verkrijgen. Voor de beoordeling van de bijdrage van een project op vlak van duurzame ontwikkeling wordt uitgegaan van zowel de economische, als de milieu- en de sociale aspecten. De bijdrage van het project dient duidelijk gemotiveerd en zo goed mogelijk gekwantificeerd te worden. Daarnaast kan ook een prioriteitsstelling verkregen worden voor een geargumenteerde aansluiting met het Vlaams Klimaatbeleidsplan³.

Het Departement Landbouw en Visserij neemt actief deel aan de beoordeling van de projectvoorstellen. Projecten die aansluiten bij de beleidsprioriteiten kunnen een hogere waardering bekomen bij de evaluatie. Hierbij zal o.a. rekening gehouden worden met de relevantie van het project voor de land- en tuinbouwsector in Vlaanderen, de prioriteiten opgenomen in het Witboek Landbouwonderzoek en de complementariteit t.o.v. lopende initiatieven in Vlaanderen.

2.5 Projectduur/omvang, begroting, subsidie en cofinanciering

Projectduur/omvang

De projectduur van een LA-traject bedraagt in principe 4 jaar, maar LA-trajecten kunnen een looptijd hebben van minimaal 2 tot maximaal 6 jaar, met een tussentijdse evaluatie om de 2 jaar. Voor projecten met een duur langer dan 4 jaar worden voor de tussentijdse evaluatie na 4 jaar externe deskundigen ingeschakeld.

LA-trajecten kunnen niet verlengd worden⁴. Projecten tot 4 jaar kunnen wel een uitbreiding (van max. 2 jaar) van het project aanvragen, mits verruiming van de doelstellingen (en de KPI's) en op voorwaarde dat reeds duidelijke resultaten voorgelegd kunnen worden. Aanvragen tot uitbreiding worden in competitie met nieuwe projectvoorstellen geëvalueerd.

In het kader van een LA-traject is een maximale bezetting van in totaal 8 VTE's mogelijk; dit mag echter geen streefdoel op zich zijn. De omvang van de projecten en de projectduur dient in verhouding te staan met de na te streven doelstellingen, de grootte van de te bereiken doelgroep en de economische impact die bij deze doelgroep vooropgesteld wordt. Bij samenwerking tussen verschillende partners, moet erop toegezien worden dat de inzet van personeel en middelen niet te veel wordt versnipperd.

Begroting

De projectbegroting dient uit te gaan van een maximale kostenefficiëntie in verhouding tot de resultaatobjectieven en de beoogde effecten. Een projectbegroting wordt per projectjaar en per partner opgesteld.

Voor de opmaak van een projectbegroting is een toelichtingsdocument beschikbaar op de website 'Aanvaardbare kosten in Innovatiesteun projecten (Kostenmodel)'⁵.

De aanvaardbare personeelskosten vormen de basis. Ze moeten steeds na het project verantwoord kunnen worden, zowel naar geleverde prestaties op het project, als naar uitgevoerde betalingen.

De overige projectkosten bestaan enerzijds uit de directe kosten voor werkmiddelen en uitrustingsgoederen, en anderzijds uit indirecte kosten, zijnde algemene kosten die weliswaar uit de

³ www.lne.be/vlaams-klimaatbeleidsplan

⁴ Onvoorziene omstandigheden (latere opstart van een projectdeel, vertragingen als gevolg van externe factoren, personeelwissels, afwezigheden e.d.) dienen opgevangen te worden binnen het projectconsortium tijdens de vastgelegde projectduur. Wanneer er naar het einde van het project toe sprake is van overmacht, en men heeft de voor het project voorziene mensmaanden nog niet kunnen inzetten, dan kan men mits motivatie een beperkte verlenging van het project aanvragen.

⁵ www.vlaio.be/nl/subsidies/documenten/kostenmodel-pdf

activiteiten voortvloeien, maar die ofwel niet direct toewijsbaar zijn of kosten van algemeen ondersteunende aard zijn. De directe en indirecte kosten worden in het projectvoorstel berekend als een standaardkost per voltijds equivalent (VTE).

Bij aanvraag dient een realistische inschatting van de overige kosten opgegeven te worden. De template van het kostenmodel (excel-bestand) vermeldt dat een motivatie dient gegeven te worden voor de overige directe kosten. Het niveau van detail dat gevraagd wordt voor LA-trajecten beperkt zich tot een oplistings van de grote categorieën en hun gerelateerde kost (bv. materialen/grondstoffen, hulpmiddelen/gereedschappen, IT-kosten, reis/verblijfkosten, afschrijvingen van onderzoeksapparatuur, onderaannemingen, enz.). Het aandeel onderaanneming (< 8.500 EUR) in de overige directe kosten dient duidelijk gespecificeerd te worden. Vanaf 8.500 EUR moet een onderaanneming afgezonderd worden uit de overige kosten (grote onderaanneming) en toegelicht worden.

Organisaties die niet (100%) btw-plichtig zijn, kunnen het gedeelte van de niet-recupereerbare btw mee opnemen in hun projectbegroting. Voor alle activiteiten die de aanvragers zelf niet uitvoeren, dienen de prestaties gefactureerd te worden.

Gescheiden interne boekhouding

De aanvrager(s), zijnde de instelling van hoger onderwijs, de onderzoeksorganisatie en het praktijkcentrum, verbinden zich ertoe de kosten en financiering van de door hen eventueel uitgeoefende economische activiteiten boekhoudkundig duidelijk te onderscheiden van de binnen dit project gesubsidieerde activiteiten.

Subsidie en cofinanciering

De subsidie voor LA-trajecten bedraagt 90% van de aanvaarde begroting van het project.

De cofinanciering van het traject is de verantwoordelijkheid van de aanvrager(s). Het niet-gesubsidieerde gedeelte van de projectbegroting (10%) dient gefinancierd te worden met bijdragen van de doelgroepondernemingen⁶. Hiertoe kunnen o.a. de leden van de begeleidingsgroep een individuele bijdrage leveren volgens zelf te bepalen modaliteiten. Dit kan door een rechtstreekse financiële bijdrage of door het aanleveren van goederen of diensten (bijdrage in natura). Er wordt aangemoedigd om de bijdrage in natura tot maximaal 30% van de totale cofinanciering te beperken.

Eventuele kosten voor geleverde goederen en diensten van doelgroepondernemingen (in natura) dienen duidelijk gespecificeerd te worden in de projectbegroting (onder de rubriek 'directe overige kosten' of de rubriek 'grote onderaannemingen'). Wanneer deze kosten verrekend worden in de cofinanciering moeten deze, ofwel door middel van facturatie (incl. btw), ofwel –wanneer de organisatie niet btw-plichtig is– door middel van een credit/debetnota, zowel vanuit de leverancier als vanuit de klant, ondubbelzinnig aangetoond kunnen worden.

De invulling van de cofinanciering wordt bij de financiële verslaggeving door het agentschap gecontroleerd. Bij het niet bereiken van de vereiste cofinanciering zal het agentschap de subsidie voor het betrokken traject pro rata met de effectief ingebrachte en bewezen cofinanciering herzien.

De wijze waarop het cofinancieringsplan wordt ingevuld, maakt deel uit van de evaluatie van de projectaanvraag en wordt gezien als een maat voor de betrokkenheid van de doelgroep. Een upfront financieel engagement rechtstreeks van verschillende schakels in de keten geniet de voorkeur.

⁶ Daarbij heeft elke onderneming uit de agrovoedingsketen (primaire sector, toeleverings- en verwerkende industrie) de mogelijkheid om een bijdrage te leveren in de cofinanciering; individueel of via beroeps- en sectororganisaties.

2.6 Gebruik van de projectresultaten

Wettelijke verplichtingen en kennisverspreiding

De begunstigden van LA-trajecten hebben de wettelijke verplichting de projectresultaten op grote schaal te verspreiden onder de doelgroepondernemingen.

De valorisatie van de in het project ontwikkelde kennis moet gebeuren aan marktconforme voorwaarden en is niet-exclusief. Elke geïnteresseerde onderneming of organisatie in de EU kan, op gelijke basis, een exploitatierecht op de projectresultaten kopen. De projectuitvoerder(s) ontvangen hiervoor een marktconforme vergoeding. De marktconforme vergoeding is gelijk voor alle ondernemingen in de EU, inclusief de leden van de begeleidingsgroep. De leden van de begeleidingsgroep kunnen reeds betaalde bijdragen in de cofinanciering van het project in mindering brengen van de te betalen marktconforme vergoeding. De activiteiten van technologie- of kennisoverdracht zijn beperkt tot de projectgerelateerde activiteiten van de projectuitvoerder(s) en de inkomsten uit deze overdracht moeten opnieuw in de kernactiviteiten van de projectuitvoerder(s) geïnvesteerd worden.

De aanvrager(s) dienen de aanpak van kennisverspreiding te beschrijven in de projectaanvraag, evenals de eventueel gemaakte afspraken hierrond met de (mede)aanvragers.

Daarnaast dienen de aanvrager(s) bij de start van het project de relevante projectdata te publiceren en actueel te houden op het FRIS Onderzoeksportaal (Flanders Research Information Space) van het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie van de Vlaamse Overheid (www.researchportal.be).

Aan alle projectpartners wordt gevraagd een actieve rol op te nemen in het VLAIO Netwerk, onder meer door optimaal samen te werken met en door te verwijzen naar andere actoren in het VLAIO Netwerk⁷.

Eigendomsrechten

LA-trajecten zijn gericht op kennisverwerving en -gebruik ten behoeve van een ruime collectiviteit van ondernemingen. Het gaat hier meestal om relatief generische kennis. Als zodanig wordt er niet gestreefd naar intellectuele eigendomsrechten.

Het projectconsortium beschikt over de projectresultaten om deze vervolgens te verspreiden naar een zo ruim mogelijke groep van ondernemingen. Dit is ook zo indien in een LA-traject intellectuele eigendomsrechten zouden worden opgebouwd. De leden van de begeleidingsgroep kunnen geen specifieke eigendoms- of gebruiksrechten laten gelden.

Meer info hierover is terug te vinden in het toelichtingsdocument beleidslijn: 'Gebruik van resultaten van gesteunde projecten' op de website.

Tussen de verschillende leden van het consortium dienen tevens goede afspraken gemaakt te worden rond het gebruik van voor- en achtergrondkennis, in het bijzonder met het oog op de valorisatie van de projectresultaten. Er dient onderzocht te worden of er eventuele belemmeringen zijn naar het gebruik van die kennis. Te complexe regelingen worden als een risicofactor voor het project beschouwd.

⁷ www.vlaio.be/nl/andere-doelgroepen/vlaio-netwerk/wat-is-het-vlaio-netwerk

3. Algemene aspecten van de projectaanvraag

3.1 Infosessies en voorbespreking

Na de lancering van de oproep worden door Agentschap Innoveren & Ondernemen ook infosessies georganiseerd. De data hiervan zijn opgenomen in het oproepdocument. Op de infosessies wordt belangrijke informatie gegeven over de programmakenmerken, de evaluatieprocedure en -criteria, alsook nuttige tips voor de indiening van een aanvraag.

Vooraleer een aanvraag op te stellen, wordt ten zeerste aanbevolen een (uitgebreide) voorbespreking aan te vragen. Tijdens een voorbespreking wordt advies gegeven over o.a. het opstellen van de aanvraag, de aanvaardbare kosten, de ontvankelijkheids- en selectiecriteria, de mogelijke samenwerking met derden, enz. Bij de aanvraag tot voorbespreking voegt men een korte samenvatting (circa 1 A4) van het projectvoorstel en de eventuele vragen toe. Idealiter omvat deze korte samenvatting een eerste versie van het innovatiedoel met geformuleerde verplichte KPI's. Dit leidt tot de meest efficiënte feedback.

3.2 Indienen aanvraag

Jaarlijks is er een oproepdocument met een beschrijving van de specifieke modaliteiten voor de indiening van een projectaanvraag en de exacte data.

De indiening van een projectaanvraag gebeurt online via een link op de website. Hoe u te werk moet gaan, staat, samen met alle documenten voor de opmaak van een projectaanvraag, beschreven op de subpagina 'aanvraagprocedure' van de website: www.vlaio.be/la-trajecten. Alle partners van een LA-traject dienen hun deel van de aanvraag online in te vullen.

Vergeet niet dat NA het opladen van het projectvoorstel en de begroting, zowel de projectcoördinator als de rechtsgeldig vertegenwoordiger of de mandaathouder van de rechtsgeldig vertegenwoordiger van elke partner online met zijn/haar eID het voorstel dient mede te ondertekenen. Pas dan is het project finaal ingediend. **Nadien zijn geen wijzigingen meer mogelijk!**

Belangrijk: Indien het LA-traject gelinkt is aan een ontwikkelingsproject, dient deze aanvraag afzonderlijk en eveneens online ingediend te worden via de webpagina 'Ontwikkelingsprojecten'. De bedrijfspartner wordt NIET als partner geregistreerd binnen de projectaanvraag voor LA-trajecten.

Er worden 3 aanvraagtemplates ter beschikking gesteld:

- aanvraagtemplate projectbeschrijving
- Excel-template projectbegroting
- Verklaring van Organisatie voor Onderzoek en Kennisverspreiding

Het gebruik van de aanvraagtemplate voor de projectbeschrijving is op zich niet verplicht, het respecteren van de structuur (te leveren info en de volgorde van de hoofdstukken) wel. De aanvraag wordt in het Nederlands opgesteld. Voor de opmaak van de projectbegroting en de Verklaring van Organisatie voor Onderzoek en Kennisverspreiding dienen de respectievelijke templates gebruikt te worden.

De aanvraag is samengesteld uit 3 delen:

- de projectidentificatie (wordt structureel in het onlineplatform opgevraagd, met invulmogelijkheden voor elke partner in het project), ondertekend door de rechtsgeldige vertegenwoordigers van de partners;
- de projectbeschrijving (met maximaal aantal bladzijden!);

- overige bijlagen, waaronder de gedetailleerde projectbegroting (excel-template, verplicht te gebruiken), de Verklaring van Organisatie voor Onderzoek en Kennisverspreiding (template verplicht te gebruiken) en offertes voor onderaanneming vanaf 8.500 euro.

Om zeker niets te vergeten, is er in de aanvraagtemplate een checklist voorzien met de verschillende delen van de projectaanvraag.

3.3 Ontvangst en ontvankelijkheid

Na de indiening gaat het agentschap na of de projectaanvraag formeel ontvankelijk is aan de hand van de volgende criteria:

- indiening ten laatste op de sluitingsdatum en -tijdstip van de oproep;
- de hoofdaanvrager is een instelling van hoger onderwijs, een onderzoeksorganisatie of een door de Vlaamse overheid erkend praktijkcentrum;
- de aanvraagtemplate is ingevuld en de nodige verklaringen zijn online via eID ondertekend;
- het maximumaantal bladzijden van een projectvoorstel is niet overschreden;
- afzonderlijk excel-bestand met projectbegroting (kostenmodel);
- getekende Verklaring van Organisatie voor Onderzoek en Kennisverspreiding
- maximaal 8 VTE.

De hoofdaanvrager ontvangt een automatisch bericht (e-mail) van de goede ontvangst van zijn aanvraag. De projecten die niet-ontvankelijk worden bevonden, nemen niet deel aan de verdere evaluatie- en selectieprocedure en krijgen hiervan een aparte melding. De ontvankelijkheidscriteria blijven gelden tijdens de ganse behandelingsprocedure. Agentschap Innoveren & Ondernemen kan contact opnemen met de aanvrager(s) tijdens de ontvankelijkheidsanalyse ter vervollediging van de aanvraag.

3.4 Evaluatieprocedure

Er wordt na indiening geen instructiefase voorzien. In de periode tussen indiening en het college van deskundigen kan de projectadviseur, indien nodig, contact opnemen met de aanvrager voor bijkomende informatie.

De aanvragen worden beoordeeld door het agentschap met advies van externe deskundigen. De deskundigen geven een advies op basis van de evaluatiecriteria, tijdens een mondeling college, zonder interactie met de aanvragers. Bij de organisatie van de colleges van deskundigen, wordt gezorgd voor een optimale samenstelling en wordt belangenvermenging vermeden. Daarnaast kunnen ook leden van de begeleidingsgroep of andere doelgroepondernemingen bevroegd worden. De deskundigen leveren hun individueel advies aan als basis voor de discussies op het college waarop de projecten besproken worden. Na afloop van de discussie op het college wordt door hen een consensus-advies opgemaakt.

Op basis van de beschikbare informatie en het advies van de externe deskundigen, wordt door het beslissingscomité bij het Hermesfonds een beslissing genomen over de omvang en de aard van de subsidie, alsmede over de bijzondere voorwaarden en modaliteiten ervan.

Onafhankelijk van de evaluatieprocedure kan het beslissingscomité bij het Hermesfonds een negatieve beslissing nemen of aanvullende voorwaarden stellen op basis van onvoldoende financiële draagkracht van de aanvrager of eventuele partners, het niet voldoen aan overige verplichtingen of vergunningen vanwege de overheid of niet-correct gedrag naar aanleiding van vorige aanvragen (inzake informatieverstrekking, inhoudelijke en financiële verplichtingen of verslaggeving).

Bij de selectie en binnen de beschikbare middelen, zal het beslissingscomité bij het Hermesfonds rekening houden met de complementariteit van de projecten onderling en met een voldoende spreiding over sectoren en technologiedomeinen heen, om een voldoende diversiteit te bewerkstelligen in de gesteunde portfolio.

3.5 Evaluatiecriteria

LA-trajecten worden beoordeeld op 2 dimensies, enerzijds de impact van het project en anderzijds de kwaliteit van de projectuitvoering. De impact wordt beoordeeld aan de hand van 6 criteria. Per criterium wordt een waardering 'zeer goed', 'goed/neutraal', 'eerder zwak' en 'kritisch' gegeven. De scoring op deze as zal bepalend zijn voor de rangschikking van het project. De kwaliteit van het project wordt beoordeeld aan de hand van 2 criteria. Als een projectaanvraag op één van deze kwaliteitscriteria niet aan de minimumeisen voldoet, wordt het project niet gesubsidieerd.

Bij de beoordeling van de **'impact van het project'** wordt met volgende criteria rekening gehouden:

1. Projectdoelstellingen en fit in het programma

Een goed project geeft duidelijk aan wat men wil bereiken, voor wie het uitgevoerd wordt en wat de reden is voor dit project. Een goed project is gefocust, coherent, goed afgelijnd, brengt een zichtbare verandering teweeg bij de doelgroep en de verandering wordt grotendeels afgerond binnen de projectduur. Het project gaat uit van een concrete en relevante probleemstelling/uitdaging bij de doelgroep. De doelgroep is gespecificeerd en er kan aangetoond worden dat er een draagvlak is bij deze doelgroep. De projectdoelstellingen zijn goed omschreven, realistisch, kwantitatief en haalbaar. Wat zich vertaalt in een beperkte set van relevante KPI's met bijhorende streefcijfers, zodat op het einde van het project kan beoordeeld worden of/en in welke mate de doelstellingen werden behaald.

Een LA-traject dat in een gestructureerde samenwerking/interactie voorziet met ondernemingen/organisaties uit de agrovoedingsketen, of dat (op termijn) aanleiding geeft tot een omvangrijke verandering (transitie) bij de doelgroep, kan een hogere waardering bekomen. Er dient echter over gewaakt te worden dat de focus van het project op de primaire doelgroep gericht blijft. Te veel nadruk op activiteiten gericht op ondernemingen/organisaties uit de agrovoedingsketen leidt tot een lagere waardering op de 'fit in het programma' en/of het 'collectief bereik' (zie ook lager).

Een aanvraag die onvoldoende gedragen wordt door de doelgroep of waarbij de doelstellingen onvoldoende duidelijk zijn of dat niet aansluit bij de probleemstelling, is niet-steunbaar. Ook LA-trajecten die overwegend gericht zijn op basisonderzoek of op innovatiestimulering/dienstverlening komen niet in aanmerking voor steun.

2. Focus op vernieuwing bij de doelgroep

Een goed traject is gericht op de realisatie van concrete innovaties bij ondernemingen uit de primaire sector. De beoogde innovatiestap is vernieuwend voor de doelgroep en wordt op maat van de mogelijkheden van de doelgroep aangeboden (absorptiecapaciteit). Er wordt een duidelijke kennis- of competentieverhoging verwacht bij de doelgroepondernemingen. Het traject dient vooruit te lopen op wat momenteel op de markt beschikbaar is (of zal komen). Een traject dat leidt tot doorbraakmogelijkheden voor de doelgroepondernemingen kan een hogere waardering bekomen.

Me-too projecten (kopiëren zonder toegevoegde waarde van wat reeds bestaat), projecten waarbij de impact bij ondernemingen niet zichtbaar is binnen de termijn van het project, of projecten die geen/minimale bijdrage leveren tot het kennisniveau van de doelgroep, zijn niet-steunbaar.

3. Collectief bereik

Een goed project is gericht naar een voldoende ruime doelgroep van ondernemingen die rechtstreeks baat heeft bij het project. De omvang van het project dient in verhouding te staan tot de omvang van de doelgroep.

De doelgroepondernemingen worden actief betrokken bij de projectaanvraag, wat zich vertaalt in een begeleidingsgroep die representatief is voor de doelgroep (en de waardeketen) en die voorziet in een vlotte interactie tussen de leden en het projectconsortium (functionele begeleidingsgroep).

Projecten die gericht zijn op de individuele noden van één of een beperkt aantal ondernemingen of op een collectief van ondernemingen uit de toeleverings- en/of verwerkende industrie komen niet in aanmerking voor steun.

4. Economische impact

Een goed project versnelt het globale innovatieproces en zal de competitiviteit van de doelgroepondernemingen verhogen. Dit vertaalt zich in een duidelijke economische impact op bedrijfs- en/of sectorniveau (minimaal het behoud van bedrijfsactiviteiten, tewerkstelling of investeringen). De globale economische impact voor Vlaanderen moet belangrijk zijn. Projecten die groei kunnen realiseren, of aanleiding geven tot een belangrijk spillover effect bij ondernemingen/organisaties uit de agrovoedingsketen, kunnen een hogere waardering bekomen.

Voor een goede waardering, dient de economische impact gekwantificeerd te worden aan de hand van cijfers. Dit kan middels illustratie van een concreet voorbeeld op bedrijfs- en/of sectorniveau. Het bekomen effect kan vervolgens vertaald worden naar een breder kader, i.e. wat dit voor Vlaanderen in zijn geheel zou kunnen betekenen. De focus dient steeds te liggen op ondernemingen uit de primaire sector. In tweede instantie kunnen eventuele spillover effecten naar de sector of breder in rekening worden genomen.

Projecten waarbij de economische meerwaarde onduidelijk/onbestaand is of waarbij er significante belemmeringen verwacht worden bij implementatie van de resultaten (bv. IP, wetgeving, te hoge investeringen voor de ondernemingen, onzekere marktomgeving,...) zijn niet-steunbaar.

5. Ruimere meerwaarde

Bij de beoordeling van de ruimere meerwaarde worden 2 afzonderlijke deelaspecten in beschouwing genomen: 1) sociale/milieuaspecten van duurzame landbouw en 2) de complementariteit t.o.v. bestaande projecten en initiatieven.

Een goed project heeft een duidelijke meerwaarde ten aanzien van de milieu- en/of de sociale aspecten van duurzame landbouw en/of een duidelijke aansluiting bij het Vlaams Klimaatbeleidsplan.

Indien de bijdrage van het project voldoende gekwantificeerd kan worden, kan een hogere waardering bekomen worden.

Van een goed project wordt eveneens verwacht dat het complementair of uniek is ten opzichte van andere publiek gefinancierde (onderzoeks)activiteiten. Als er duidelijke synergieën zijn met andere (parallele) activiteiten uitgevoerd door het projectconsortium, of één van de leden, kan een hogere waardering bekomen worden.

Projecten die (grote) overlap vertonen met gelijkaardige projecten, een risico inhouden op marktverstoring met commerciële dienstverlening of activiteiten van belangenverdediging bevatten, zijn niet-steunbaar.

6. Aansluiting bij beleidsprioriteiten

Dit criterium zal gewaardeerd worden in overleg met het Departement Landbouw en Visserij.

Hierbij zal o.a. rekening gehouden worden met de relevantie van het project voor de land- en tuinbouwsector in Vlaanderen, de prioriteiten opgenomen in het Witboek Landbouwonderzoek en de complementariteit t.o.v. lopende initiatieven in Vlaanderen.

Bij de beoordeling van de **'kwaliteit van de projectuitvoering'** wordt met volgende criteria rekening gehouden:

1. Aanpak en uitvoering

De globale aanpak van een goed project is duidelijk/haalbaar en geschikt om de doelstellingen van het project te realiseren. De voorgestelde activiteiten zijn in lijn met de noden van de doelgroep en goed gemotiveerd. De voorziene duurtijd van het project is adequaat en in verhouding met de geplande activiteiten. Er is een belangrijke rol voorzien voor de doelgroepondernemingen zowel tijdens de uitvoering van het project als na afloop.

Er wordt een correcte aanpak voorgesteld voor ruime verspreiding van de kennis en er ligt een concreet valorisatieplan voor. Het project voorziet voldoende ruimte voor opvolging en geeft aan hoe men, bij het niet behalen van bepaalde mijlpalen, het project zal bijsturen.

2. Expertise en middelen

De uitvoerders beschikken over de juiste/vereiste expertise, middelen en infrastructuur om het project goed uit te voeren. Indien van toepassing wordt nagegaan of voorgaande projecten relevante kennis hebben opgeleverd die ruim werd verspreid, met goede vooruitzichten op concrete toepassingen bij de doelgroepondernemingen (trackrecord). Wanneer het projectconsortium bestaat uit verschillende partners moet de relevantie/noodzaak van de samenwerking duidelijk zijn.

De gevraagde personeelsinzet en begroting zijn in lijn met het projectplan en de beoogde doelstellingen/resultaten (value for money). Circa 70% van de cofinanciering is reeds toegezegd en er wordt een sluitend cofinancieringsplan voorgelegd voor de overige 30%.

Aanvullende criteria

Wanneer er, gegeven de budgettaire ruimte, een prioriteitskeuze dient gemaakt te worden tussen gelijkwaardige initiatieven, kan het sector- en domein-overschrijdend karakter van het project in rekening gebracht worden.

3.6 Na de beslissing

Na beslissing wordt een overzicht (projecttitels, aanvrager(s) en eventuele medeaanvrager(s)) van de gesteunde LA-trajecten gepubliceerd op onze website.

De projectfiche met de besluitvorming wordt aan de aanvrager overgemaakt bij bekendmaking van de beslissing. Er wordt standaard een nabespreking aangeboden, die zeker bij een negatieve beslissing sterk aangeraden wordt. Neem daarvoor contact op met landbouw@vlaio.be, met een duidelijke vermelding van het projectnummer.

In het geval van een positieve beslissing wordt een overeenkomst opgemaakt tussen het Hermesfonds en de projectaanvragers (zie hoofdstuk: Uitvoering en Opvolging).

In het geval van een negatieve beslissing kan een verzoek tot herziening van de beslissing bij Agentschap Innoveren & Ondernemen, optredend voor het Hermesfonds ingediend worden. De vraag tot herziening moet gebaseerd zijn op duidelijke en verifieerbare argumenten, zoals bijvoorbeeld concrete elementen die volgens de aanvragers niet correct werden geapprecieerd.

Bij ontevredenheid over de manier van behandeling door het agentschap kan daarover steeds schriftelijk, mondeling of elektronisch klacht ingediend worden. Klachten worden binnen de 45 dagen na ontvangst behandeld.

3.7 Geheimhouding

Alle personeelsleden van Agentschap Innoveren & Ondernemen, externe deskundigen en leden van het beslissingscomité bij het Hermesfonds zijn ertoe gebonden alle informatie vertrouwelijk te behandelen en geen gegevens aan derden mee te delen of aan te wenden ten voordele van zichzelf.

4. Uitvoering en opvolging

Alle nuttige informatie betreffende de uitvoering en de opvolging van een LA-traject is terug te vinden in het toelichtingsdocument 'uitvoering en opvolging' op de website. Deze info is ook nuttig bij de voorbereiding van een projectaanvraag. Hierna worden de belangrijkste principes kort overlopen.

4.1 Overeenkomst(en)

In het geval van een positieve beslissing wordt een overeenkomst opgemaakt tussen het Hermesfonds en de projectaanvrager(s).

Om de overeenkomst onmiddellijk tot stand te doen komen na de beslissing, wordt een wijziging doorgevoerd aan de verklaring die de rechtsgeldig vertegenwoordiger (of de gemandateerde indiener) ondertekent bij de digitale indiening. Dit is van toepassing voor alle (mede)aanvragers.

Bij de indiening van een ondertekende projectaanvraag aanvaardt de begunstigde:

- de Algemene Voorwaarden Innovatiesteun en,
- de Programmaspecifieke Voorwaarden voor LA-trajecten.

Beide documenten zijn te raadplegen op de subpagina 'vervolgstappen' van de website www.vlaio.be/la-trajecten.

De **overeenkomst** tussen de partijen en het Hermesfonds komt tot stand op **de beslissingsdatum van de subsidietoekenning**, tenzij de begunstigde binnen één maand na verzending van de beslissing tot subsidietoekenning kenbaar maakt het project niet op te starten.

De succesindicatoren (KPI's) met bijhorende streefcijfers zullen in de **beslissing tot subsidietoekenning** vastgelegd worden. Het is de bedoeling om op die manier het verloop/succes van de projectuitvoering te kunnen monitoren, met name op vlak van de concrete innovaties/veranderingen die men wil realiseren bij een voldoende ruime groep van ondernemingen.

Indien er meerdere partijen zijn, stellen zij onderling een samenwerkingsovereenkomst op die de praktische samenwerking regelt, evenals de afspraken inzake de eigendom en valorisatie van de projectresultaten (zie ook bijlage 5.2). De samenwerkingsovereenkomst dient ter goedkeuring voorgelegd te worden aan het Hermesfonds. Er kunnen hierbij verschillende vormen van samenwerking/interactie geïdentificeerd worden:

- samenwerking tussen kennisinstellingen;
- samenwerking met ondernemingen/organisaties in de agrovoedingsketen.

De uitbetaling van de subsidie gebeurt in voorschotten, in principe jaarlijks voorafgaand aan de periode waarop deze betaling betrekking heeft. De voorschotten worden uitbetaald na vervulling van de noodzakelijke voorwaarden, zoals voorzien in de **beslissing tot subsidietoekenning**.

4.2 Projectopvolging en monitoring

Projectopvolging

De opvolging van LA-trajecten heeft als doel om het projectverloop te monitoren en om de resultaten van het project zichtbaar te maken. Dit gebeurt in het elektronisch portaal.

Jaarlijks dient over de projectstatus gerapporteerd te worden (voortgangsverslag). Dit laat toe om na te gaan of het project verloopt zoals gepland. Hierbij hoort ook een prestatietabel en de status van de KPI's, een terugblik en een overzicht van de collectieve en individuele acties. Een belangrijk element van de voortgangsverslaggeving is de rapportering over de interactie met de doelgroep ondernemingen. Zo wordt

een korte toelichting gevraagd over de uitgevoerde cases met ondernemingen. Van elke vergadering van de begeleidingsgroep wordt een verslag opgemaakt.

Voor projecten die langer duren dan 2 jaar, wordt na 2 jaar (en eventueel na 4 jaar) een meer uitgebreid tussentijds verslag geleverd, dat de basis vormt voor de tussentijdse evaluatie, waarbij beslist wordt over het al dan niet verderzetten van het project en over eventuele (budget)bijsturingen. Als omstreeks dit tijdstip een belangrijke mijlpaal (go/no-go) is gepland, kan daarmee rekening worden gehouden.

Voor trajecten met een duur langer dan 4 jaar, worden bij de tussentijdse evaluatie na 4 jaar externe deskundigen betrokken. LA-trajecten kunnen niet verlengd worden. Trajecten tot 4 jaar kunnen op basis van additionele opportuniteiten en mits verruiming van de doelstellingen uitzonderlijk uitgebreid worden met maximum 2 jaar. Aanvragen voor een uitbreiding zullen in competitie met nieuwe aanvragen geëvalueerd worden.

Na afloop van het project bepaalt het agentschap op basis van het eindverslag en het financieel verslag, de totale aanvaarde subsidie. Deze is maximaal het origineel toegekend bedrag. Voor het financieel verslag wordt een verplichte (Excel-)template voorzien op de website.

Monitoring

Voor beleidsevaluaties zijn gegevens nodig over het effectief bereik van het project, de geleverde diensten en de bekomen resultaten in het kader van activiteiten van kennisverspreiding en –toepassing. Het is aangewezen hiermee rekening te houden bij de opmaak van een projectvoorstel. Voor zover ze niet in het eigen projectvoorstel zijn opgenomen (als indicatoren met streefcijfers), zullen deze gegevens bijkomend moeten geleverd worden bij de verslaggeving⁸.

⁸ Zie webpagina: 'Vervolgstappen' bij LA-trajecten

5. Bijlagen

5.1 Definities en begrippen

In dit hoofdstuk worden volgende begrippen toegelicht:

- **Kleine of middelgrote onderneming (kmo):** een onderneming die voldoet aan de volgende voorwaarden:
 - in de onderneming werken gemiddeld niet meer dan 250 personen voltijds (of equivalenten) tijdens het kalenderjaar dat voorafgaat aan dat waarin de tegemoetkoming wordt aangevraagd;
 - de onderneming realiseert in het kalenderjaar dat voorafgaat aan dat waarin de tegemoetkoming wordt aangevraagd een omzet, exclusief btw en accijnzen, van minder dan 50 miljoen EUR of een balanstotaal van minder dan 43 miljoen EUR;
 - niet meer dan 25% van het kapitaal van de onderneming is rechtstreeks of onrechtstreeks in het bezit van één of meerdere ondernemingen die zelf niet aan de definitie van kleine of middelgrote onderneming voldoen, met uitzondering van publieke investeringsmaatschappijen, participatiemaatschappijen of, als er geen controle wordt uitgeoefend, institutionele beleggers.
- **Vlaamse Instelling van hoger onderwijs⁹:** Vlaamse hogeschool of Vlaamse universiteit.
- **Onderzoeksorganisatie¹⁰:** een entiteit (zoals universiteiten of onderzoeksinstellingen, agentschappen voor technologieoverdracht, innovatie-intermediairs, entiteiten voor fysieke of virtuele onderzoek gerichte samenwerking), ongeacht haar rechtsvorm (publiek- of privaatrechtelijke organisatie) of financieringswijze, die zich in hoofdzaak bezighoudt met het onafhankelijk verrichten van fundamenteel onderzoek, industrieel onderzoek of experimentele ontwikkeling, of met het breed verspreiden van de resultaten van die activiteiten door middel van onderwijs, publicaties of kennisoverdracht. Wanneer dit soort entiteit ook economische activiteiten uitoefent, moet met betrekking tot de financiering, de kosten en de inkomsten van die economische activiteiten een gescheiden boekhouding worden gevoerd. Ondernemingen die een beslissende invloed over dit soort entiteit kunnen uitoefenen in hun hoedanigheid van bijvoorbeeld aandeelhouder of lid van de organisatie, mogen geen preferente toegang tot de onderzoekscapaciteit van deze entiteit of tot de door haar verkregen onderzoeksresultaten genieten (zie definitie Organisatie voor Onderzoek en Kennisverspreiding in punt 15 ee) van de Kaderregeling (Nr. 2014/C 198/01) van 27 juni 2014 betreffende staatssteun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie).
- **Economische activiteiten van een onderzoeksorganisatie:** contractonderzoek in opdracht van het bedrijfsleven, het verhuren van onderzoeksinfrastructuur en consultancy activiteiten.
- **Praktijkcentrum:** een organisatie die praktijkonderzoek en kennistransfer uitvoert voor een bepaalde (deel)sector van de land- en tuinbouw, en daartoe erkend is door de Vlaamse overheid¹¹.
- **Land- en tuinbouwondernemingen:** elke natuurlijke of rechtspersoon die een land- en tuinbouwactiviteit uitoefent.
- **Land- en tuinbouwactiviteit:** elke activiteit die gericht is op het voortbrengen van plantaardige en dierlijke producten, evenals hun distributie en bewaring. De verwerking van primaire grondstoffen tot producten bestemd voor menselijke consumptie of voor industriële toepassingen wordt hier niet onder begrepen.
- **Kennisverspreiding:** transfer van onderzoeksresultaten via publieke kanalen (publicaties, websites, seminars, ...).

⁹ Decreet van 4 april 2003 (herstructurering van het hoger onderwijs) – en wijzigingen

¹⁰ Kaderregeling betreffende staatssteun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie (2014/C 198/01)

¹¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 14 mei 2004 betreffende de toekenning van facultatieve subsidies aan praktijkcentra actief in de voorlichting en ontwikkeling van de land- en tuinbouw.

- **Valorisatie:** transfer van onderzoeksresultaten in economische activiteiten waarbij de doelgroep-ondernemingen een positief effect bekomen op groei, omzet, tewerkstelling, investeringen en winsten.
- **Marktconforme voorwaarden:** het leveren van een dienst (of exploitatierechten) gebeurt aan:
 1. marktprijs (gebaseerd op de gemiddelde prijs van vergelijkbare commercieel beschikbare diensten);
 2. indien er geen marktprijs is: volledige kosten + redelijke winstmarge.

5.2 Samenwerking met ondernemingen uit de agrovoedingsketen (indien van toepassing)

Uit diverse analyses is gebleken dat op vlak van innovatie de primaire sector sterk afhankelijk is van andere actoren in de agrovoedingsketen. Samenwerking over sectoren heen en met aanverwante kennis/technologiedomeinen wordt als belangrijk gezien voor het aanzetten tot innovaties in land- en tuinbouw.

Om die samenwerking te stimuleren, wordt binnen het kader van de LA-trajecten in de mogelijkheid voorzien om ondernemingen uit de toeleverings- en/of de verwerkende industrie sterker te gaan betrekken bij het innovatiegebeuren.

Een belangrijk uitgangspunt hierbij is dat elke vorm van samenwerking/interactie een duidelijke toegevoegde waarde moet leveren voor alle betrokken partijen.

Hieronder worden kort de belangrijkste modaliteiten toegelicht.

Aanvragers, uitvoerders en onderaannemers

Ondernemingen kunnen als **onderaannemer** deelnemen aan een LA-traject (zie 2.1.). Daarnaast kan er een wisselwerking of 'symbiose' ontstaan tussen het LA-traject en het innovatietraject van ondernemingen. In dat geval kan een gemeenschappelijk project opgezet worden. De resultaten van een LA-traject kunnen ook een belangrijk 'spillover' effect hebben voor ondernemingen uit de keten. In dat geval kan nuttige kennis/technologie die volgt uit het LA-traject in een apart ontwikkelingsproject verder ontwikkeld worden.

GEMEENSCHAPPELIJK PROJECT

Indien een gemeenschappelijk project wordt opgezet, zal dit beoordeeld worden binnen de oproep LA-trajecten.

Het aandeel van het budget voor de ondernemingen uit de toeleverings- en/of de verwerkende industrie moet evenwel beperkt blijven t.o.v. het totale projectbudget. Op vlak van IP dienen goede afspraken gemaakt te worden en dient in de aanvraag duidelijk aangegeven wie de eigendomsrechten over welke projectresultaten verwerft.

Bij een samenwerking met één of een beperkt aantal ondernemingen moet het innovatietraject van de ondernemingen leiden tot nieuwe kennis, die praktisch kan toegepast worden en zo bijdraagt tot economische en eventueel ruimere maatschappelijke toegevoegde waarde. De ondernemingen treden op als medeaanvrager van een LA-traject, maar kunnen enkel begunstigde worden van steun volgens de programmaspecifieke vereisten van de ontwikkelingsprojecten¹². Bijgevolg worden ze niet als 'partner' opgenomen binnen de aanvraagtemplate van het LA-traject. Wel wordt bij het invullen van de projectgegevens gevraagd of er wordt samengewerkt met een bedrijf, en zo ja, met welk bedrijf.

¹² Zie webpagina: Ontwikkelingsprojecten

De onderneming dient ook een apart project in conform de programmaspecifieke richtlijnen voor ontwikkelingsprojecten. In het project dient bij de situering een duidelijke verwijzing naar het LA-traject opgenomen te worden, alsook naar de synergie tussen beide projecten.

Elke onderneming, van kmo tot Vlaamse vestiging van een multinational, kan steun aanvragen. Voorwaarde is dat de onderneming beschikt over een rechtspersoonlijkheid bij het ondertekenen van de overeenkomst. Verder moet het in staat zijn de resultaten (ook) in Vlaanderen te exploiteren. Zowel een individuele onderneming als een (beperkt) aantal bedrijfspartners -verschillende ondernemingen die samen het risico en de kosten dragen- kunnen steun aanvragen.

Belangrijk: De deadline voor indiening van een ontwikkelingsproject is dezelfde als de deadline voor de oproep voor LA-trajecten. Het project kan ook eerder worden ingediend, maar voor de evaluatie gelden dezelfde tijdslijnen als voor het LA-traject.

SPILLOVER EFFECT

Naast de bovenvermelde vormen van samenwerking/interactie is het uiteraard ook mogelijk dat de resultaten van een LA-traject een belangrijk 'spillover' effect kunnen hebben voor ondernemingen uit de agrovoedingsketen. Een deel van de valorisatie ligt dan bij de ondernemingen uit de keten. In dat geval kan nuttige kennis/technologie die volgt uit het LA-traject in een apart innovatietraject verder ontwikkeld worden.

Activiteiten, begroting en subsidie

Wanneer een gemeenschappelijk project wordt opgezet met ondernemingen uit de toeleverings- en/of de verwerkende industrie, dienen in het LA-traject de activiteiten die specifiek uitgevoerd worden door/voor deze doelgroep ondernemingen duidelijk en correct afgelijnd te worden zowel naar werkplan als projectbegroting.

Evaluatieprocedure

Wanneer een gemeenschappelijk project wordt opgezet met ondernemingen/organisaties uit de toeleverings- en/of de verwerkende industrie is de evaluatieprocedure als volgt:

- evaluatie door het college van deskundigen voor LA-trajecten, in hetzelfde college als het bijhorende LA-traject;
- evaluatie conform de programmaspecifieke criteria voor ontwikkelingsprojecten.

De positieve beoordeling van het ontwikkelingsproject zal steeds voorwaardelijk verbonden zijn aan de positieve beoordeling van het LA-traject en vice versa.

Agentschap
Innoveren & Ondernemen
Koning Albert II-laan 35 bus 12
1030 Brussel
www.vlaio.be